

Školní vzdělávací program pro školní družinu

ZŠ ODRY KOMENSKÉHO

ŠD Kamarád

1. Identifikační údaje

1.1 Předkladatel

Školní družina při Základní škole Komenského 6, 742 35 Odry
okres Nový Jičín, příspěvková organizace

telefon: 556 730 237

E-mail školy : zsokom@seznam.cz

E-mail školní družiny: SDKAMARADODRY.@seznamcz

Web: www.komenska.com

Vypracovala: Šumberová Miroslava

1.2 Zřizovatel

Zřizovatel: **Město Odry, Masarykovo náměstí 25, 742 35 Odry**

Telefon: **556/768111**

Fax: **556/768110**

URL: <http://www.odry.cz>

E-mail: mesto.odry@odry.cz

1.3 Platnost dokumentu ode dne 1.9. 2018

schváleno školskou radou 3.10.2018

.....Mgr. Radek Hendrych

razítko školy

2. Charakteristika školní družiny

2.1 Činnost školní družiny

ŠD tvoří ve dnech školního vyučování mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. ŠD není pokračováním školního vyučování, má svá specifika, která ji odlišují od školního vyučování. Hlavním posláním ŠD je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků, částečně také dohledu nad žáky.

ŠD žáky všestranně rozvíjí, posiluje tvořivé a aktivní prvky, podporuje komunikaci a vzájemnou spolupráci.

Vzdělávání ve školském zařízení se řídí podle

**Zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
ve znění prováděcích předpisů**

Vyhlášky č. 74/2005Sb., o zájmovém vzdělávání a dalšími předpisy vydanými ředitelem školy

2.2 Představení školní družiny

Školní družina je součástí Základní školy Komenského v Odrách. ŠD navštěvují děti 1.-4. ročníku, ve zvláštních případech i žáci vyšších ročníků naší školy.

ŠD má k dispozici vlastní prostory- 3 třídy na křídle budovy s herními kouty, odpovídajícím nábytkem, pomůckami, příruční knihovnou, audiovizuální technikou, PC s připojením na internet a jednu třídu na krčku. Materiální vybavení ŠD je na velmi dobré úrovni. S dětmi můžeme využívat prostor cvičné kuchyňky, tělocvičny, PC učebny, komunikačního centra, knihovny, venku pak hřiště s rozlehlou zahradou.

Ve ŠD pracují 4 vychovatelé, kteří mají odbornou kvalifikaci pro pedagogickou práci.

Činnost a výchovné působení vychovatelů vychází z požadavků pedagogiky volného času. Důležitý je požadavek dobrovolnosti, seberealizace, zajímavosti a zájmovosti, pestrosti a přitažlivosti.

Spolupracujeme s blízkým Střediskem volného času Odry, Dělnickým domem, Domovem důchodců, okolními ŠD.

ŠD si vytváří své vlastní projekty-krátkodobé, celoroční nebo celoškolské. Projekty dotvářejí obsah volnočasových aktivit dětí.

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření a poslání školní družiny

- Rozvíjí důležité osobnostní a sociální kompetence
- Má důležitou roli v prevenci negativních sociálních jevů
- Pomáhá všem dětem v rozvoji jejich talentu, zájmů a seberealizace
- Zajišťuje rovnost příležitostí v bezpečném prostředí
- Pomáhá dětem překonávat jejich handicap
- Orientuje děti na život v občanské společnosti a celoživotní vzdělávání

JSME:

- Místo pro zájmové vyžití dětí
- Místo pro regeneraci sil po vyučování
- Místo pro radost

- Místo pro rozvoj tvořivosti
- Místo pro posilování sebevědomí
- Místo pro komunikaci

Cíle školní družiny

- Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní vzdělávání
- Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- Vést žáky k všestranné a účinné komunikaci
- Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- Přípravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě
- Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví
- Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti a reálné možnosti a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Cílem školní družiny je připravit děti pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit je vybavit žádoucími vědomostmi, dovednostmi, ale i postoji. Usilovat o vytváření zdravé osobnosti, odolné vůči negativním vlivům, která bude znát svou cenu a najde své místo ve zdravé sociální skupině.

3.2 Formy práce

- pravidelnou výchovnou, vzdělávací, zájmovou a tématickou činností
- příležitostnou činností – akce s rodiči, besídky, vystoupení, kino aji.
- individuální práci, zejména vytvářením podmínek pro rozvoj nadání dětí, či podpora zdravotně nebo sociálně znevýhodněných dětí
- nabídky spontánních činností
- příprava na vyučování – činnosti, které upevňují a rozšiřují poznatky, které děti získaly při školním vyučování
- osvětovou činností včetně shromažďování a poskytování informací pro děti, vedoucí k prevenci sociálně patologických jevů

3.3 Bezpečnost a ochrana zdraví

Žáci dodržují vnitřní řád školní družiny, který je vyvěšen v každé třídě školní družiny a s nímž byli žáci seznámeni na začátku školního roku. Děti jsou upozorňovány na případná rizika při činnostech, které vykonávají ve školní družině, v jídelně, v tělocvičně, na školním hřišti a zahradě, na vycházce, na WC, v šatně a na chodbách školy. Používají bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržují vymezená pravidla. Chovají se tak, aby neohrožovali zdraví své ani svých spolužáků. Udržují pořádek v místnosti, v šatně i na toaletách. Po celou dobu provozu školní družiny mají děti zajištěn pitný režim. Lékárnička je vybavena dle předpisů a umístěna na viditelném a vhodném místě.

Psychosomatické podmínky

- klidné prostředí
- věková přiměřenost a motivující prostředí
- respekt k potřebám jedince
- podmínky pro spoluúčast žáků na životě školní družiny
- ochrana dětí před násilím a šikanou (individuální přístup), možnost svěřit se

3.3 Výchovné vzdělávací programy ŠD se zaměřují na tyto základní vzdělávací oblasti

3.3.1 Jazyk a jazyková komunikace

- schopnost naslouchat
- schopnost vyjádřit se
- rozvoj slovní zásoby
- kultivace slovního i mimoslovního projevu
- uplatnění se v kolektivu
- schopnost objektivního hodnocení každého člena

3.3.2 Matematika a její aplikace

- schopnost využít matematických poznatků a dovedností
- posilovat logické myšlení

3.3.3 Informační a komunikační technologie

- schopnost vyhledat a zpracovat informace
- zdokonalování znalostí práce s PC a jeho příslušenstvím
- seznamovat se s novinkami z této oblasti

3.3.4 Člověk a jeho svět

Místo kde žijeme

- poznávání nejbližšího okolí, schopnost orientace, prostředí domova
- bezpečná cesta do školy, školní družiny, kroužků
- poznávat minulost i současnost obce, významné památky, osobnosti

Lidé kolem nás

- pravidla soužití – příbuzenské vztahy v rodině, vztahy mezi dětmi, vychovatel – dítě, jednání mezi lidmi
- osvojování si zásad vhodného chování
- vytváření vlastní sociální skupiny
- pochválit a kladným hodnocením zvyšovat sebevědomí, umění říci „NE“
- schopnost a ochota pomoci

- význam a podstata tolerance, empatie a vzájemné úcty
- základní lidská práva, práva dítěte
- vytváření základů právního vědomí
- vytváření žádoucích hodnot
- prevence sociálně patologických jevů – šikana, vandalismus, rasismus, gamblerství
- posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům
- rozdíly v prožívání, myšlení a v jednání
- podobnost a odlišnost lidí
- poznávání, jak se lidé sdružují
- důvěryhodnost, pravdomluvnost a jiné morální kvality
- posilování pozitivního myšlení
- řešení různých situací
- posilování schopnosti objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování
- pěstování potřebných a žádoucích vědomostí, dovedností a postojů

Lidé a čas

- plánování správného režimu dne a jeho dodržování
- úcta k času druhých
- vést k smysluplnému využívání volného času
- poznávání a respektování našich tradic a zvyků, kulturního a historického dědictví

Člověk a příroda

- seznamování s rozmanitostí a proměnlivostí živé a neživé přírody
- vést k ochraně přírody
- proměny přírody, roční období
- citlivý a citový vztah ke všemu živému
- činnost člověka v přírodě
- likvidace a třídění odpadu
- péče o pokojové rostliny

Člověk a jeho zdraví

- výchova ke správným stravovacím návykům, pitný režim
- dodržování osobní hygieny
- pojmenovat a uplatňovat zdravý životní styl
- poznávat sebe sama
- vyrovnávání se s nedostatky, neúspěchy, stresem
- rozvíjet temperament, hodnoty, postoje
- výchova k zodpovědnosti za svou osobu
- výchova k zodpovědnosti za své zdraví
- získat ponaučení o zdraví a nemocech
- seznámení se základy první pomoci
- bezpečné chování v silničním provozu
- posilování tělesné zdatnosti – rychlost, vytrvalost, koordinace pohybu
- seznamování s hrami různého zaměření a netradičními aktivitami
- způsoby relaxace – pasivní x aktivní
- duševní zdraví
- rozvíjení citové stránky osobnosti, citové vazby
- poznávat a rozvíjet používání našich smyslů
- prevence sociálně patologických jevů – kouření, alkohol, drogy, násilné chování

3.3.5 Umění a kultura

- kulturní život
- rozvíjet dramaturgii
- předvést pantomimu, mimiku obličeje
- využívat taneční hry se zpěvem
- poznávat uměleckou a výtvarnou tvorbu
- poznávat a používat nové výtvarné techniky a prostředky
- podněcovat estetické cítění
- hra na jednoduché hudební nástroje (Orfovy)
- přinášet nové podněty, obohacovat poznatky
- dosahovat tohoto cíle specifickými, od školního vyučování odlišnými prostředky

3.3.6 Člověk a svět práce

- práce se stavebnicí
- vést ke správnému používání pracovních pomůcek a nástrojů
- dodržování pravidel bezpečnosti práce
- seznamovat s vlastnostmi materiálu

3.4 Rozvíjené klíčové kompetence

3.4.1 Kompetence k učení

- dokončí započatou práci
- využívá vhodné způsoby, metody a strategie pro efektivní učení
- umí zdokonalit své výkony
- pracuje s obecně užívanými termíny, symboly a znaky
- klade si otázky a hledá odpovědi
- získané vědomosti dává do souvislostí
- vědomosti uplatňuje v praxi
- projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- v projektech propojuje matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy

3.4.2 Kompetence k řešení problémů

- rozpozná a pochopí problém
- rozlišuje správná a chybná řešení
- všímá si dění a problémů
- hledá nová řešení
- snaží se řešit sám nebo ve spolupráci krizové situace
- nenechá se odradit případným nezdarem
- sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- nebojí se s problémem svěřit osobě blízké
- Chápe, že vyhýbání se problému není řešení

3.4.3 Kompetence komunikativní

- naslouchá druhým
- souvislými větami formuluje myšlenky, otázky a odpovědi
- pracuje ve skupině – schopnost kompromisu
- obhájí svůj názor, argumentuje
- dokáže vyjádřit své pocity (řečí, gestem, mimikou)
- rozvíjí slovní zásobu
- nepřerušuje hovory druhých lidí
- zapojuje se a reprezentuje se ve společenském dění (besídky a jiné akce školní družiny)
- rozlišuje kultivovaný projev od neslušných a urážlivých výrazů

3.4.4 Kompetence sociální a interpersonální

- rozpoznává vhodné a nevhodné chování
- respektuje zájmy jiných
- je odpovědný za své chování
- vnímá a dokáže se postavit proti nespravedlnosti, agresivitě a šikaně
- je tolerantní k odlišnostem jiných
- dokáže si poradit nebo požádat o pomoc
- snaží se vyrovnat s neúspěchy a nedostatky
- účinně spolupracuje ve skupině
- svým chováním přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů
- spolupráci vnímá pozitivně

3.4.5 Kompetence činnostní a občanské

- uvědomuje si a uplatňuje svá práva a plní si své povinnosti
- chová se zodpovědně k sobě i druhým
- dbá o své zdraví a bezpečí
- poznává a respektuje naše tradice, kulturní i historické dědictví
- snaží se plánovat, organizovat, řídit a hodnotit jednoduché činnosti
- je schopen vcítit se do situace druhých
- poskytne dle svých možností účinnou pomoc
- osvojuje si zásady zdravého životního stylu

3.4.6 Kompetence k trávení volného času

- umí si vybrat vhodnou zájmovou činnost
- dokáže se zapojit a uplatnit v kolektivu
- své zájmy rozvíjí v individuálních a skupinových činnostech
- projevuje zájem o kulturu a tvořivost
- uvědomuje si, v čem vyniká
- volný čas tráví jak aktivní tak i pasivní činnostmi
- zajímá se o novinky v oblasti trávení volného času
- Ctí pravidlo „Kdo si hraje, nezlobí!“

3.5 Průřezová témata

- prolínají výchovně vzdělávacím procesem prostřednictvím **tématických okruhů**

3.5.1 Osobnostní a sociální výchova (OSV)

TO - Osobnostní rozvoj

- Sociální rozvoj
- Morální rozvoj

3.5.2 Výchova demokratického občana (VDO)

TO - Občanská společnost a škola

- Občan, občanská společnost a stát
- Formy participace občanů v politickém životě
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

3.5.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

TO - Evropa a svět nás zajímá

- Objevujeme Evropu a svět
- Jsme Evropané

3.5.4 Multikulturní výchova (MuV)

TO - Kulturní diference

- Lidské vztahy
- Etnický původ
- Multikulturalita
- Princip sociálního smíru a solidarity

3.5.5 Environmentální výchova (EV)

TO - Ekosystémy

- Základní podmínky života
- Lidské aktivity a životní prostředí
- Vztah člověka k prostředí

3.5.6 Mediální výchova (MeV)

TO - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

- Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- Fungování a vliv médií ve společnosti
- Tvorba mediálních sdělení
- Práce v realizačním týmu

3.6 SWOT analýza školní družiny

3.6.1 Silné stránky

- vlastní prostory účelově vybavené
- kvalitní výpočetní technika

- kvalitní vzdělávací a výchovný program
- provozní doba
- tolerance vychovatelů a jejich schopnost empatie
- možnost využití všech prostor školy
- návštěvnost
- spolupráce Centrem volného času Odry, s Dělnickým domem, s Domovem důchodců, ostatními školními družinami
- sebevzdělávání vychovatelů
- různorodý dětský kolektiv

3.6.2 Slabé stránky

- narušování práce školní družiny – odchody dojíždějících dětí
 - odchody dětí do kroužků mimo školu

3.6.3 Příležitosti

- projekty
- charitativní akce
- zlepšení obrazu školy u dětí a rodičů
- pozitivní hodnocení u vedení školy, ostatních školních družin
- vzájemná spolupráce všech součástí školy

3.6.4 Hrozby

- nezaměstnanost zákonných zástupců
- vzrůstající agresivita, šikana a sociálně patologické jevy

3.7 Hodnocení školní družiny –evaluace a autoevaluace

- zhodnocení a úprava SWOT analýzy
- rozbor pedagogické dokumentace
- vyhodnocení dílčích programů jednotlivých oddělení, projektů
- analýza vlastní pedagogické činnosti
- vyhodnocení podmínek k činnosti
- rozhovor s dětmi, rodiči (dotazník)
- rozbor příčin neúspěchu